

Írta: Marik Noémi

„AZ EMBER AZ EGY TÚLÉLŐ”
Galeriktól a Vígszínházig
(Beszélgetés Hujber Ferencsel, két ülésben)

Faluról felkerült naiv, őszinte legényke zsarunak áll. Szolgálat közben belebotlik egy kedves kínai lányba. Fokozatosan szerelmi kötődés alakul ki közöttük. S bár egymás nyelvét nem beszélik, mégis nagyon megértik egymást. Ám a szervek másképp akarják, s akadályokat gördítenek eléjük. Majdnem mese, majdnem valóság, majdnem szerelem.

Salamon András legújabb, több díjat is elnyert filmjének, a Közel a szerelemhez főszereplője: Hujber Ferenc. Hujber tavaly végzett a Főiskolán, Horvai István osztályában. Még negyedéves sem volt, amikor eljátszotta Karcsi szerepét, igen érzékenyen, hitelesen, a kritikusok szerint is elismerést érdemlően. Jelenleg a Vígszínház szerződöttagja, ahol esténként több ezer ember tapsol neki. Ám nem mindig volt ez így...

1.

– Mesélted, hogy sokan úgy mentek oda hozzád, hogy szinte teljesen azonosítottak Karcsival, úgy vettem észre, mintha ez bántana téged. Pedig ez egyrészt óriási elismerése a hiteles színészi alakításodnak, másrészt egy természetes reakció is.

– Nem, nem bánt, és tényleg természetes. Az alap pedig tényleg az, tehát Karcsi. Az hozott anyag. Olyannyira, hogy abban a pillanatban, ahogy beléptem a filmbe, és elkezdtek a forgatást, mindenki Karcsinak hívott. Karcsi, állj légy szíves a kamerának arra az oldalára, Karcsi figyelj, Karcsi így, Karcsi úgy. Én voltam a Karcsi.

– És akkor az életben is kezdtél egy picit Karcsivá válni...

– Igen. Engem tulajdonképpen ez a Karcsi-szerep húzott ki a válságból. A film egy olyan állapotban kapott el, a főiskola harmadik évének a végén, amikor már nagyon-nagyon szerettem volna kibeszélni magamból valamit...

– Mennyire tudtál azonosulni magával a szereppel?

– Én nem azonosultam ezzel a szereppel. Egyszerűen végre előjöhett belőlem az, akit nem mutathattam meg a főiskolán egyetlenegyszer sem. Amit őrizgettem magamban, amilyen valójában vagyok, az itt kijöhetett tiszta erővel, mert már annyira vágyott, hogy kijöjjön, hogy az istenit, hát lássátok már meg bennem a jót is. A Főiskola negyedik évében, amikor a Filmszemlén megnézték a filmet a tanáraink, az osztálytársaim, akkor ámultak el, hogy én ilyen is tudok lenni.

– Mennyire kellett színészkedned, vagy mennyire egész egyszerűen csak hagynod, hogy a felszínre törjön Karcsi-éned?

– Nem kellett ott nagyon színészkednem. Egy dologra kellett figyelnem, a forgatás technikai részére. Karcsival nagyon könnyű dolgom volt, mert sok olyan dolog volt a bennem, aminek nagyon jól tett, hogy a Karcsi-figurától állandó megerősítést kap. Hiszen nem is olyan régen én még tényleg egy ilyen naiv, tiszta legényke voltam. Csakhogy ebbe úgy belegyalogoltak a főiskolán, rögtön az első félévben, mind tanárok, mind osztálytársak. Mondom ez egy nagyon felfokozottan heves év, illetve másfél év volt, tehát ahogyan mi égtünk ezalatt a másfél év alatt, abba nagyon bele lehet öregedni. Tehát lelki érettség szempontjából ahova el tud jutni az ember. Többen kérdezték tőlem, hogy csak eljátszom-e a vidékit, vagy tényleg vidéki vagyok. Na most a vidéki embereknek van egy olyan tulajdonsága, ami mindig és mindenhol megkülönbözteti őket a többiektől, hogy sokkal nyíltabbak, és sokkal több minden meglátszik rajtuk, a viselkedésükön, azon, hogy mire hogyan reagálnak. A vidéki embernek nincsen álarca, a pestinek általában van. A pesti embereknek megvan az

a zseniális tehetségük, hogy olyan álarc mögé tudnak bújni, úgy tudnak nézni üres arc kifejezéssel, hogy nem veszel észre rajtuk semmi visszajelzést. És sokkal többet kell egy vidékinek letennie az asztalra, fel kell nőnie. Én amikor például feljöttem Pestre, akkor mindenki azt mondta Szombathelyen, hogy itt fogok meghalni, mert annyira önállóan vagyok, és ez így is volt. Feljöttem, és nem csinálhattam azt, amit otthon, tehát nem lehettem egy hisztis, kiállhatatlan gyerek, amit pedig sokszor eljátszottam a szüleimmel. Nem lehetett, hogy ne álljak a sarkamra, tehát valamit kellett csinálni, mert különben nem lett volna az egészből semmi. És akkor elkezdtem két lábra állni. Tehát az, hogy én most itt vagyok, és itt tudok veled beszélgetni a Vígszínház öltözőjében, az egy nagyon nagy erőfeszítés eredménye, mert engem az életben senki nem segített, hogy ezt a pályát csináljam, mindenki ellenem volt, mindig. Hihetetlen megszokni azt is, hogy nem otthon vagy, hogy nem azok a barátaid, új kapcsolatokat kell kialakítanod, meg kell tanulnod újra járni. Tehát följössz ide, és nem teheted meg azt, hogy elsírod magad, és hazamész, és aztán hagyod a fenébe az egészet. Nem teheted meg, mert foggal-körömmel menni kell tovább, nem teheted meg, hogy meghátrálsz, mert akkor semmi nem lesz.

– Jobban kijön így az emberből a tehetsége?

– Igen, igen. Pontosan az hozza ki. Kényszerítve van az ember arra, hogy kihozza magából a legtöbbet, a legjobbat; kihozza a szükséges tehetséget, mert különben elsétálnának mellette a lehetőségek. Egy teljesen idegen környezetbe bekerülni olyan, mintha gyerekként kerülnél be valahová. Azt kell megtanulni, ami másnak természetes. Azt is nehéz megszokni, hogy ilyen rengeteg ember van egy helyen.

– Te szombathelyi vagy, hát az sem olyan túl kicsi város.

– Igen, Szombathelyen laktam, és az sem kis város, de Budapestnél mégiscsak sokkal kisebb. Ott például végig tudsz úgy menni az utcán, hogy nem üközői emberbe. De Pesten? Közlekedési dugók sincsenek. Vagy mérsz a városban tizenöt percet, és már kint is vagy a zöldövezetben, ahol tudsz biciklizni. Azért ez egy nagyon megnyugtató dolog. Nekem egy idő után ugyan borzasztó unalmas lett, mert én szerettem a sürgés-forgást. De ez akkor is óhatatlanul rajta hagyja a nyomot az emberen, tehát egész egyszerűen meglátszik rajtad.

– Hogy kerültél föl Pestre?

– Egy szakmunkásképző iskolában voltam szakácstanuló, ott végeztem szakácsként, utána elmentem szállodába dolgozni. Közben felléptem – mindig erről álmodoztam -, játszottam színjátszó körökben is. Nagy nehezen kikönyörögtem magamnak, hogy feljöhessek a fővárosba egy színiiskolába. A szüleim fizették a tandíjat, én pedig a Madách Színházban dolgoztam kellékesként. Aztán meg elvégeztem a Főiskolát.

– Elsőre felvettek?

– Igen, húsz évesen.

– A szüleid büszkék rád?

– Aha, most már igen.

– Mi az, hogy most már igen?

– Hát, régebben kevésbé. Én most nem lennék ilyen, ha nem lenne bennem kiskorom óta egy frusztráció, hogy én kevesebb vagyok, mint a többiek. Gyerekkoromban volt egy törés az életemben, az, hogy elvittek abból a suliból, ahova két évet jártam általános iskolába. Persze valószínű nem lett volna jobb, ha ott maradok, tehát biztos, hogy ott is elromlottak volna dolgok, mit tudom én, de énbennem mégis az a kép van, hogy ott még minden jó volt, tehát addig volt minden jó, amíg ott voltam. Onnantól kezdve azonban, ahogy átkerültem harmadik osztályban egy másik iskolába, onnantól kezdve bennem valami eltört, minden tönkrement. És hirtelen minden elromlott. Egyszerre nem szerettek. Tudom, hogy ennek köszönhetem, hogy most itt vagyok, de ezt akkor nem így éli meg az ember. Akkor ott volt, és elkezdtek nem szeretni. Küzdenem kellett a tanárokkal is, és ez egy gyereknek szörnyű. Úgy éreztem, hogy a szüleim is a tanároknak adnak igazat. Tehát egyedül éreztem

magam, és nem éreztem, hogy bárki is segíteni akarna nekem. És elkezdtem én is megváltozni, hülyeségeket csináltam, butaságokat, iszonyú rosszul tanultam, nem tanultam, nem foglalkoztam semmivel, és egyfolytában harcban álltam a szüleimmel. Nem tudták, hogy mi lehet velem, csak azt érezték, hogy valami nagyon nagy baj van. És én se éreztem ebből semmi mást, mint azt, hogy énnekem valami nagyon nem jól megy, hogy nem jól csinálom a dolgokat, tehát hogy valamit elrontottam, és hogy ezt valamivel pótolni kell, mert különben el fogok veszni, nem fog figyelni énrám senki. És elkezdtem olyan dolgokat csinálni, pontosan ebből fakadóan, hogy figyeljenek rám. Na most, ez kezdetben igencsak rosszul sült el, mert elkezdtem hazudozni, mindenféle történeteket találtam ki, és olyan szintre vittem, hogy már az atyáúristen se tudta, hogy mikor mondok igazat. Gátlástalanul hazudtam bárkinek a szemébe, és ez azért volt nekem nagyon jó, így utólag, mert el kellett kezdenem történeteket kitalálni, mesélni. Édesapámon volt a legjobb gyakorolni, mert őt volt a legnehezebb becsapni, őt nemigen lehetett, de én a tökélyre fejlesztettem. Tehát ha már őt is át tudtam verni, akkor az egy igen pré pont. Voltam bandákban is, ahol úgy szereztem magamnak nevet, hogy én loptam mindig a cuccokat a boltból. Ott is be kellett valahogy illeszkedni, tehát hogy legyen valami, amiben én jobb vagyok, mint a többiek, és én nagyon ügyesen loptam, pókerarccal, és mindenre tudtam figyelni (már akkor elkezdtem figyelni). És ilyenkor elkezdtek figyelni végre a többiek is. Az iskolában meg olyan dolgokat csináltam, ami miatt a végén megutálták, és már az osztály bolondja voltam, és hülyegyereke. És hiába volt ez nekem rossz, én akkor is csináltam. Utána bekerültem a szakmunkásképzőbe, akkor ott is ugyanezt kellett végigélni, hogy valami nem jól megy, valamit nem jól csinállok. De közben akkor már elkezdtem a versmondást, elkezdtem a színjátszást is.

– Ezek hogy jöttek?

– Hát, felajánlották a lehetőséget, hogy vagy kirúgnak az iskolából, vagy csinállok végre valami hasznosat is most már, mert már túl sok a botrányom.

– És akkor pont ezt választottad...

– Igen, szépen olvastam, és már korábban is mondtam verset. Dehát borzasztó rosszul mondtam verset. Na szóval, oda akartam kilyukadni ezzel az egésszel, hogy minden, amit csinállok, vagy amit csináltam, azt azért tettem, hogy bebizonyítsam a szüleimnek, hogy én is érek valamit, hogy én is vagyok olyan jó, mint a többiek. Aztán ez egy kicsit túl jól sikerült, mert most itt vagyok a Vígyszínházban, és több ezer embernek játszom estéről estére. De az egy másik tézista. Én csak azt akartam bebizonyítani, hogy én sem vagyok kevesebb, mint a többi ember. És ez a mai napig így van. Tehát ha azt mondom, hogy most a szüleim büszkék rám, akkor azt mondom, hogy most már. De régebben én ezt nem így éltem meg, hanem úgy éreztem, hogy olyan fiú van, akit szégyellni kell, és én nem szerettem volna, hogy olyan legyek, akit szégyellni kell. És az, hogy színjatszottam, és hogy több ember előtt szerepelhettem, az egy nagyszerű alkalom volt arra, hogy felhívjam magamra a figyelmet. És végre már nem olyanokkal kellett felhívni a figyelmet magamra, hogy belekötök emberekbe, hogy rosszkodom, hogy profin lopkodom, vagy hogy hazudozom, vagy meséket találok ki, mert már ott volt rá a tökéletes alkalom, a színpad.

2.

– Másodikos korodban volt a törés, hogy átvittek egy másik iskolába, ez valami konkrét dolog miatt történt, vagy mi volt az oka ennek az átvitelnek?

– Egy testnevelésszakos iskolába jártam, ahol nagyon jól éreztem magam, és jó eredményeim is voltak, annak ellenére, hogy nagyon szigorúak voltak a tanárain. És ott nagyon szerettek, legalábbis én úgy éreztem. A mostani szombathelyi baráti köröm például azóta is abból az osztályból van, pedig csak az első két évet jártam velük. Szinte kivétel nélkül mindenkiel tartom valamilyen szinten a kapcsolatot. Viszont ez az iskola bent volt a város szívében. Több utca, több úttest, egy kisgyerek nem mehet egyedül, tehát el kellett kísérni, amit viszont elég nehéz volt megoldani. Így kivettek ebből az

iskolából, az első két év után, amikor a húgom is már elkezdett iskolába járni, és átvittek egy közelebbi orosz tagozatos iskolába, ami csupán ötven méternyire volt a lakásunktól.

– Szóval akkor nem veled volt a baj...

– Nem, nem, nem velem volt, velem ott semmi baj nem volt. Imádtak a tanárok, nagyon jól sportoltam, nagyon jól tanultam. Az osztály is jó volt. De nem csak az osztály, a tanárok is jók voltak. Egyhez például, aki átvette az osztályunkat, még a mai napig is eljárók, pedig ő már engem nem is tanított. Ez is fura. Nem tudom, valamitől minden ami ott van, az jó. Valamitől jó emlék fűződik hozzá. Pedig a másik sem volt sokkal rosszabb, csak gyerekként ezt még másképp éltem meg. És ezért hirtelen nagyon sok probléma lett velem. Nagyon sok osztályfőnöki figyelmeztetést kaptam például órai rendetlenkedés miatt. Amikre mindig nagyon érzékenyen reagáltam, mert borzasztóan féltam a szüleimtől, hogy mi lesz, mert azt gondoltam, hogy az én butaságom, és rosszaságom miatt, amit én azóta már teljesen másképp értelmezek...

– De akkor még te is úgy élted meg, hogy rossz vagy?

– Igen, én úgy éltem meg, de nem tudtam ellene mit csinálni, így kellett hogy viselkedjek. Így kellett, muszáj volt, nem tudtam volna másképp létezni. És minél jobban korlátoztak, én annál jobban belementem a dolgokba, pedig nem értettem én se, hogy mit akarok. Tudtam, hogy rossz vagyok, és hogy valami nagy rosszaságokat csinálok, amik nem jók. Ezért is féltam annyira, hogy most én ezzel megbántom a szüleimet. Volt úgy, hogy haza se mertem menni, vagy úgy mentem csak haza, hogy közben a szomszédhoz vittem be az osztályfőnöki figyelmeztetést, akivel mi nagyon-nagyon jóban voltunk.

– Ilyenkor kikaptál otthon?

– Nem, ez volt a furcsa, hogy nem, tehát engem nem vertek, maximum ha valami nagyon nagy butaságot csináltam, de akkor is csak a fenekemet, de olyan igazi verés nem volt, semmi. Talán egyszer vagy kétszer kaptam csak életemben pofont édesapámtól.

– A szüleid nagy elvárással voltak irántad? Sokat kellett teljesítened, hogy megfeleljél nekik? Szigorúan fogtak?

– Nem, nem. Egyáltalán nem, nem volt azzal semmi különösebb gond. Mármint az elején, később persze már igen. De igazából én már az óvodában is egy nagyon rossz gyerek voltam, és nem is szerettek nagyon.

– Verekedős voltál?

– Nem, nem verekedős, hanem olyan gyerek, aki nem passzol bele a tömegbe, hanem valamitől kirí onnan. Előbb láttam meg például dolgokat csomó mindenben, emellett nagyon nyüzsgős gyerek is voltam, az ilyeneket pedig nem szeretik az óvó nénik. Szóval egy rendetlen, kezelhetetlen gyerek voltam. Volt például a délutáni pihenő, én viszont nem szerettem pihenni délután, nem rosszalkodtam, csak nem voltam hajlandó pihenni. Ezért volt, hogy bezártak abba a raktárba, ahonnan hoztuk ki az ágyakat, és ott kellett aludnom. Ütni nem ütöttek, de édesanyám mesélte, hogy előfordult, hogy másnak a becsinált nadrágját adták oda, hogy azt vigye haza, merthogy azt én csináltam.

– És utáltál óvodába járni?

– Nem, nem, én ezeket a dolgokat valamitől észre sem vettem, nem reagáltam le őket, tehát nekem ezzel nem volt bajom. Talán mert nagyon nyüzsgős gyerek voltam, nagyon sok mindent csináltam. És már ott is lehetett verset mondani, tehát lehetett szerepelni. Szóval, én szerettem óvodába járni, bár már nagyon szerettem volna iskolába is menni. Csakhogy évvésztés voltam, így még egy évet rá kellett húzni az óvodára, amiért viszont mérhetetlenül dühös voltam. Azt hiszem, ez volt az első törés. Azután jött az iskola, ami az óvodámtól húsz méterre volt. Odajártam két évig, és aztán jött a második törés, vagyis hogy át kellett mennem innen egy teljesen idegen közegbe, egy orosz tagozatos iskolába. Úgy, hogy ők már az első két évet együtt járták, tehát már egy összeszokottabb osztály voltak, amihez kaptak egy új osztályfőnököt, meg kaptak engem meg még néhány gyereket. Nekem mérhetetlenül nehezen ment a beilleszkedés. Egyrészt mert oroszra kellett tanulni testnevelés helyett, amit ki nem

állhattam, a testnevelést viszont imádtam. És egyszerűen lehetetlennek tűnt, hogy az ottani heti hat vagy nyolc testnevelés óra helyett itt csak heti kettő legyen. És nem is olyan szinten, nem is olyan intenzitással. Amikor én mindig is nagyon mozgékony voltam, énnekem a mozgás az mindig örület volt, talán az alkatomtól. És mindig szerettem magamat kitenni a veszélyeknek. Sportot űztem például abból, hogy egyfolytában tele legyek sebekkel.

– Szóval, gyűlöltem az egész iskolát. És akkor elkezdtem renitenskedni, iszonyúan leromlott az eredményem is, hisztiztem, nem akartam tanulni. Mindenkiel bajban voltam. És mindennel baj volt. Az osztályfőnököm sem szeretett, többször volt például, hogy úgy alázott meg az osztály előtt, hogy még magam is azt hittem, hogy én vagyok a hibás, közben így utólag már tudom, hogy nem is voltam én akkor olyan nagyon hibás. Most már a szüleim is másképp értékelik ezt a dolgot, de akkor...

– Akkor ők hogy élték meg, és mennyit láttak ebből?

– Azt hitték, gondolom, hogy velem van a baj. Bár ez mindig is egy nagyon fehér folt volt a mi életünkben otthon, tehát nem nagyon beszélgettünk róla, csak néha.

– Ennyire kezelhetetlen volt a helyzet, vagy ilyen durva dolgok voltak?

– Nem voltak durva dolgok, de én nem beszéltem róla. Furcsa, de én soha semmit nem beszéltem meg a szüleimmel. Ők mindig más hitvallást követtek, mint én; nekem mindig az volt a jó, ami nekik nem. Tehát én már nagyon korán elkezdtem a lázadó viselkedést.

– Konzervatívak?

– Nem, egyáltalán nem konzervatívak, csak van egy saját életük, egy saját moráljuk, erkölcsrendszerük, ami teljesen más, min? az enyém. Most már tudom, hogy valószínűleg azért, mert én egy ilyen alkat vagyok. És ami nekem sokat segít a színházban, vagy a színészetben, az a hétköznapi életben sok mindent megnehezít. Én teljesen másképpen működök. Mindig is másképp működtem, a gyerekek között is, másképpen láttam meg a lányokat is, másképpen gondolkoztam, más szemmel figyeltem. Kedvenc foglalatosságom volt például az órán olvasni. Egyfolytában olvastam, le se lehetett lőni. Édesanyámtól láttam a példát. A szüleim valahol értelmiségi embereknek számítanak, édesapám üzemmérnök, és most vállalkozó, édesanyám pedig, amit én nagyon nagy teljesítménynek tartok, a szövőgyár mellett, tehát a napi három műszak mellett tette le az érettségét, az unokatestvérével, úgy hogy közben egyfolytában olvasott. Az édesanyámnak például megvan az összes Jókai kötete.

– És te miket olvastál?

– Regényeket, az összes gyerekregényt, amihez hozzá lehetett jutni, azt mind kiolvastam. Nagyon bennem van még most is, hogy kisgyerekkoromban mennyit olvasok. És ott voltak a versek is. Verseket írtam, és mindenki tudta is rólam az iskolában, hogy verseket írok. Valószínű ezért is küldtek engem később versmondásra.

– És amikor elkezdted rosszul tanulni, akkor a szüleid próbáltak foglalkozni veled?

– Persze, én azonban nemigen tudtam koncentrálni rá. Írni is csúnyán írtam. Ja, igen...ajaj. Ez volt még a nagy húzás, amikor rájöttem, hogy nekem nagy bajaim vannak abból, hogy balkezes vagyok. Lévén, hogy olyan volt a töltőtoll, hogy ahogy írtam, egyszerre kentem is el, így olvashatatlaná vált az egész. És nem tudtam átszokni jobb kézre, de nem is igen akartam. Édesanyámat például átszoktatták, és azóta is meg van kavarodva a félteke-érzékelése. Engem már hál isten nem kezdtek átnevelni, csak egyszerűen tudták, hogy bal kezes vagyok (én voltam egyedül balkezes az osztályban), én viszont nem értettem, hogy miért van az, hogy mindenki szépen tud írni, csak én nem. És rengeteget kellett gyakorolnom. Aztán meg kiderült, hogy matekhoz hozzá se lövök, pedig sokat gyakorolt velem édesapám, mondta, hogy ez így meg így van, tehát kiszámolódik. Amikor vele csináltam a példákat, volt sikerélményem, de amikor elment, akkor megint összezavarodott minden, és már fogalmam sem volt az egésztől. Akkor ott volt az orosz is, amit gyűlöltem. Egyszerre odakerültem egy orosztagozatos osztályba, ahol heti nyolc oroszóra volt.

– A környezet meg a szituáció miatt utáltál tanulni, vagy fordítva, amiért nem ment a tanulás, utáltad meg az iskolát?

– Nem utáltam én mindent, az éneket például szerettem, az irodalmat szerettem, a történelmet, a biológiát bírtam. De engem inkább azok a dolgok érdekeltek, amik egy gyereket érdekelhetnek. Egy gyereket, főleg egy olyat, aki különösen érzékeny a különböző dolgokra, aki romantikus, elkalandozó. Azt tudtam csak, hogy olvasni, olvasni. A végén már rám is parancsoltak, hogy ne olvassak annyit, hanem inkább tanuljak helyette, így az ágy alatt olvastam tovább, lámpával, éjszakákon át. És akkor aztán szépen el is romlott a szemem. A negyedik évben jött a szemüveg, a lehető leghülyébb kerettel, úgyhogy a szemüveggel megint iszonyú nagy harcom volt. Gyűlöltem magamat, mert szerintem csúnyán néztem ki. Tesi órán le kellett tenni, akkor meg nem láttam rendesen, nem tudtam, merre kell mozogni. Plusz konfliktusok a tanárokkal, hogy nem látom rendesen a táblát, aztán rájöttek, hogy miért... És aztán jött a nagy krach, negyedikben, amikor is megint kettést kaptam egy matematika dolgozatomra, és ekkor már nem bírtam tovább, és azt mondtam, hogy nem, ez az iskola így képtelenség. Fogtam magam, otthagytam a cuccaimat, a köpenyemet, meg mindent, hazamentem, és írtam édesanyámnak egy búcsúlevelet, hogy elmentem, és nem is jövök haza többé. És elindultam és mentem. Bujdokoltam, nem akartam az emberek szeme elé kerülni, és csak azt tudtam, hogy nekem innen el kell mennem mindenképp. Bementem az erdőbe, ott keringtem, majd rájöttem, hogy semmi értelme ennek az egésznek. És akkor jöttem rá (amiről sok gyerek csak ábrándozik, de én effektíve ki is próbáltam, tehát tudom, hogy miről szól), hogy nem érdemes elmenni világgá. Ott rádöbben egy erdőben, annak a súlyosságára, hogy te egy rossz gyerek vagy, és egyedül nem tudsz megélni, csak hogyha szüleid is veled vannak, és így vissza kell menned abba az átkozott, gonosz suliba. Csak ültem ott, telt a nap, és egyre rosszabbul lettem. Hihetetlen sírógörcsöt kaptam.

– És amikor látták a szüleid, hogy ekkora a baj, hogy próbáltak segítenek?

– Nagyon megnyugtattak, és iszonyú szépen beszéltek velem, apukám leült mellém és mondta, hogy nem ez a megoldás, és hogy értsem meg, nem akartak ők nekem rosszat, és ha ennyire nagy törés ez az én életemben, ha tényleg annyira szeretném, akkor rendben, visszamehetek a régi iskolámba.

Akkor először magyarázták el nekem, hogy miért kellett eljőnnöm abból az iskolából. És akkor megértettem végre, hogy nem voltak ők gonoszok velem, csak egyszerűen így kellett lennie. Ezért azt mondtam, hogy nem, akkor ne vigyenek vissza, végigcsinálom ezt az iskolát. És csináltam, csináltam; továbbra is iszonyú rossz eredményekkel. Majd eljutottunk a hatodik osztályig, amikor is úgy döntöttek (hiszen a 74-76-os év volt a csúcs, amikor nagyon sok gyerek született, és már 40-45-en voltunk egy osztályban), hogy létrehoznak egy új osztályt. Ide azokat a gyerekeket tették át, akiktől az osztályfőnökök meg akartak szabadulni. Minden osztályfőnök természetesen meg akart szabadulni a maga renitens gyerekeitől. És akkor az elit osztályból hirtelen átkerültem a renitens osztályba. A dolog pikantériája, hogy még onnan is ki tudtam lógni. Még ott is tudtam kiemelkedően rossz teljesítményt

nyújtani. A többiek valahogy mind be tudtak illeszkedni, voltak például ennek az osztálynak is jó tanulói, tehát itt is rögtön kialakult az a hierarchia, ami minden osztályban megvan. És én ebben az osztályban is kilökött voltam.

– Nyomasztó volt átkerülni ebbe az osztályba?

– A furcsa az volt, hogy én nem is fogtam fel a dolog lényegét, csak azt láttam, hogy elkerülök abból a „szar” osztályból, amit gyűlöltem, és átkerülök egy másik osztályba. És annak is örültem, hogy végre nem kell mindennap oroszt tanulnom. Tényleg boldog voltam, hogy elmehettem abból az osztályból.

– És a zűrösebb dolgaidba hogy keveredtél? Volt valaki vagy valami, ami efelé vitt?

– Nem, nem volt. Igaz, inspirál, hogy látsz más srácokat, akik erősnek tűnnek, és olyanak, akik tudják, hogy mit érnek, mi a dolguk. És látod, hogy lázadznak azok ellen a dolgok ellen, amiket te sem szeretsz. Csak ők többen vannak, és alkotnak egy csapatot.

– Ez egy állandó társaság volt?

- Nem, több társaság volt. Az egyik metálbanda, a másik meg olyan banda, amelyekkel lopni jártunk, olyan bandában azonban nem voltam, amik embereket vertek.
- Ezeket az emberek honnan ismerted?
- Hát, az iskolából meg a környékbeli lakótelepekről, tehát több helyről, ezekkel az emberekkel egész egyszerűen csak úgy összefutottál. Volt olyan is, hogy egyszer megverték, aztán meg befogadtak, mint tagot.
- És az ilyen életmód mennyire hagy nyomot az emberben? Mennyire érzéketleníti, tompítja el?
- Hát, biztos, hogy nagyon el tud durvulni az ember egy idő után. De igazából csak az érzéketleníti el, szerintem, ha verekedni, embereket verni is elkezdesz. Én nagyon csak a kicsi dolgokat csináltam, a nagy bandaháborúkban nem voltam benne. Az már tényleg érzéketlenné teszi az embert. Különben minden magát erősíti, megcsinálsz valamit, és érzed, hogy jó voltál, megcsináltál egy balhét, és nem buktál le.
- Hogy kemény voltál?
- Nem az, hogy kemény voltál – okos voltál, megcsináltad a balhédat, és nem buktál le. Hangsúlyozom, nekem soha nem volt arra szükségem, hogy lopnom kelljen, én nem azért csináltam ilyen dolgokat, mert anyagi gondjaim voltak, vagy mert rákényszerítettek. Pusztán azért, mert te el akartad követni őket, pusztán magad miatt. Vagy-e annyira okos, hogy ne bukjal le. Hogyan tudsz úgy okosnak lenni, hogy ha a huszadik alkalommal is bemész ugyanarra a helyre, akkor te ott még mindig az a kedves, fiatal fiú legyél, akit ismernek. Ezért voltak ezek egyébként nagyon veszélyesek dolgok ám, merthogy mindenki ismert. És ahol ismernek, ott sokkal nagyobb a stressz is, hogy lebuksz.
- És nem buktál le?
- Nem, soha, egyszer se. De azok a srácok se, akikkel együtt mentem. Én jó voltam az ilyenekben.
- Hány éves voltál ekkor?
- Ezek a dolgok még általános iskolás koromban voltak, körülbelül negyedik koromtól kezdve.
- És végig, egész általános iskolás korodban tartott?
- Persze. Muszáj volt. Azt gondolom, azért, mert muszáj volt, hogy legyen valami sikerélmény is. Tehát hogyha az iskolában nem tanulsz olyan jól, és ezért nem is becsülnék igazán meg nem tartanak elég okosnak se, akkor te mégis be tudd bizonyítani, legalábbis magad előtt, hogy ha nem is vagy annyira okos, de akkor meg vagy elég ügyes és rafinált.
- Otthon is rossz voltál, vagy ott maga a megtestesült angyal?
- Nem, egyáltalán nem voltam angyal. De otthon mindössze annyi volt a rosszaságom, hogy nem tanultam, és hogy megpróbáltam minél többet ellógni otthonról. Volt kulcsom, így folyton lementem a játszótérre.
- Nem szeretted otthon lenni?
- Nem.
- Miért? Unatkoztál, vagy...?
- Igen, otthon lenni csak arra volt jó, hogy bekapja az ember a kaját, hazamenjen este, lefeküdjön, és aztán megint menjen tovább. Nem szerettem otthon lenni. Ha otthon voltam, addig volt jó, amíg nem volt otthon senki. Amikor már otthon voltak, az már rossz volt, mert akkor már nem azt csinálhattam, amit én akartam. Kétpercenként benyitottak, hogy ezt csináljam, azt csináljam, amazt csináljam. Nem volt például külön szobám se, soha.
- A szüleid mennyit tudtak az ügyeidből?
- Szinte semmit.
- Volt azért valaki, akivel megbeszélöd a problémáidat, bajaidat, vagy magadban dolgoztad fel őket?
- Többségében magamban dolgoztam fel. De voltak például – így neveztem őket – fontos beszélgetéseim. Minden évben volt valaki, teljesen mindegy volt, honnan jött, hova ment, akivel az egész mindenséget, dolgot átbeszélhettem. Vadidegen volt, soha többet nem is találkoztam vele.

- Csak az idegenekkel tudtál így beszélgetni?
- Igen, akiket szinte egyáltalán nem ismertem. Beszéltem, beszéltem, és egyszerűen csak éreztem, hogy figyel rám.
- És hogy szakadtál ki végül a galériéletről?
- Szinte automatikusan, úgy, hogy egy másik iskolába kerültem. Bár már általánosban is kevesebbszer tartottam velük, amikor beindultak a színjátszós dolgaim.
- És ezekről a „botrányokról” könnyen váltottál át a színjátszásra? Egyszerű volt, mert a helyett már ebben tudtad kiélni magad és felhívni magadra a figyelmet?
- Igen, ez teljesen természetes dolog volt nekem. Azt ne venni észre nagyon korán, hogy mennyire élvezem azt, hogyha figyelnek engem, ha néznek, ha sokan néznek. Amikor csinálok valamit, valamit, ami szerintem fontos, és mondjuk nagyobb idegzetű is, az mindig jó volt. Emlékszem például a Helyőrségi művelődési házában csak annyit kellett csinálnom, hogy kijövök egy cipővel, teljesen egyedül vagyok a színpadon, és verem a ritmust, amire a többiek majd bejönnek. Belépsz, halál nyugodtan, ott van négyszáz ember, és iszonyúan élvezed, minden porcikádban.
- Nem is izgultál?
- Akkor volt jó, akkor éltem igazán. Mert akkor tudod, hogy végre most mindenki rád figyel. Én mindent meg is tettem azért, hogy a figyelem középpontjában legyek. Ha balhéval, azzal, ha versmondással, azzal. De mindig kellett valaminek lenni.
- Volt valaki, aki segített, aki unszolt ebbe az irányba, hogy ezt csináld?
- Hát, voltak tanárok, akik kedveltek. Hetedik-nyolcadikban például odatettek hozzánk egy frissen a főiskoláról kijött lányt, Erika nénit. Betették rögtön a legrenitensebb osztályba, (nem is tudom, hányszor ment ki sírva.) Kedves volt, és ő mondta a szüleimnek, hogy a gyerek humán beállítottságú, és nagyon szeret szerepelni, érdemes lenne továbbmennie valami ilyen irányba. De hát akkor már megolt az évvégi megbeszélés nyolcadikban, hogy kinek mit javasolnak, kinek mire van lehetősége, esélye. És ott megállapították, hogy a Hujbernek ilyen matematikaeredménnyel semmire sincs esélye. (De az, hogy én esetleg egy későn érő típus vagyok... volt, amiben sokkal korábban értem, mint a többiek, de volt, amiben meg sokkal később. Tehát az érdeklődést a különböző tudományágak iránt, például a fizika iránt, egy életre kiölték belőlem.) És mondták, hogy a szakmunkásképző bőven elég lesz nekem, így nem én döntöttem. Apukám szerint meg a szakácsmesterség elég jó szakma és még segíteni is tudnak.
- Utáltad?
- Nem, nem utáltam. Bejártam az órákra, tanulgattam. Tehát úgy elvoltam, de igazából nem nagyon érdekelt. Természetesen ott is nagyon hamar kivívtam magamnak a lehetőséget, hogy külön legyek. Nem is volt barátom, se semmim. Pillanatok alatt ki tudtam harcolni azt, hogy nekem bajaim legyenek az emberekkel. Ez nem egy tudatos dolog volt, de valamiért, ha én bekerültem valahova, egyszerűen nem tudtam visszafogni magam. Tehát viselkedtem valahogyan, és abból nem tudtam alábbadni. Akkor megerőszakoltam volna magam. Nem tudtam alkalmazkodni se. Nem bírtam visszafogni magam, hogy ne mondjak ki olyanokat, amikről úgy éreztem, hogy ki kell mondanom. Mindig volt valamiféle szenvedéstudatom, hogy jó szenvedni. Tehát, tudat alatt én egészen biztos élveztem ezeket a dolgokat, különben nem csináltam volna. Direkt csináltam magamból például osztálybohócot. Kinevettettem magam, és élveztem, hogy nevetnek rajtam a többiek, és hogy nem kedvelnek.
- És miért nem szerettek?
- Mert tettem róla, hogy ne szeressenek, kötözködtem, hülyét csináltam magamból. Olyan voltam, mint egy falu bolondja, akit meg lehet kergetni, meg lehet dobálni is, és az nagyon jó volt...
- A falu bolondját is szerepként élted meg?
- Dehogyan, nem. Nem szerep volt, hanem... nem, semmiképpen sem szerep, hanem valamiféle élvezet. Ha akartam volna, akár jobban is lehettem volna velük, de én mindig valahogy kiprovokáltam

azt, hogy én legyek az a gyerek, akit megkergetnek, akit elzavarnak, akit kiteszítanak. Aki élvezte azt, hogy kergetik és kövel dobálják, és aztán utána visszament arra a helyre, ahol kövel dobálták, hogy újra megismétlődjön a dolog. Szóval nem tudom, hogy ez milyen perverzió volt, de elég sok minden dolog volt benne.

- És fizikailag hogy álltál a többiekkel szemben?
- Sokkal erősebb voltam, én voltam az egyik legerősebb gyerek.
- Érettebb is voltál?
- Azt hiszem.
- És szeretted ekkortájt magadat? Jóban voltál magaddal?

– Hú, voltak sikerélményeim. Az például egy nagyon jó dolog, amikor észreveszed, hogy pontosan amiatt, mert teneked nem jut ki egy csomó jó dologból, ezért kénytelen vagy olyan dolgokat elkezdni csinálni vagy érezni, olyan dolgokkal manipulálni, amivel nagyobbat nőhetsz a többiek szemében, és én rájöttem, hogy vannak bizonyos dolgok, amikben én jobb vagyok, mint ők, például megfigyelésben. Szóval voltak dolgok, amikkel igencsak meg tudtam lepni embereket, hogy néhány szóból, vagy mondatból, vagy viselkedésből, már sejtettem, hogy körülbelül mi lehet vele a baki, vagy mi van vele. De igazából a gyerekkorom, az még most is egy sötét folt, most is elemzés alatt áll a részemről.

- Nem szeretted a gyerekkorod? Nem szerettél gyerek lenni?

– Azt tudom csak, hogy most mérhetetlenül sokat kamatoztatok belőle. Szóval, azt hiszem, ahogy most zajlik az én életem, az pontosan visszavezethető ezekre a dolgokra, tehát gyerekkorra, feltűnési vágyra, kisgyerekkori bajokra, tehát mindarra, ami nekem rossz volt, vagy ami baj volt. Azok a gyerekek, akik későn érnek, akik nem kedvencek, akik nem szépek, adott esetben valami bajuk, esetleg testi hibájuk, fogyatékoságuk is van, azok valamilyen módon mindig sokkal érzékenyebbek, figyelmesebbek, mint társaik. Talán többet is olvasnak, művelődnek, több dologra tudnak rákészülni, több dologhoz értenek. Mert azok a dolgok, amik másnak jók, azok nekik nem lehetnek azok, mivel nem kapják meg benne a sikert, sőt sokszor még a lehetőségét se.

- A középiskolában se voltak sikerélményeid?
- A középiskolában, ott már voltak, ott már több volt.
- Kezdetől fogva csináltad itt a színjátszást?

– Első évben kezdtem megint színjátszani, aztán első évben eljutottam az országos Kazinczy szépkiejtési versenyre is, ahol igaz, nem kaptam díjat, de maga az a tény, hogy eljutottam az országos döntőre, szakmunkásképzőből, már nagyon nagy dolog volt. Második évtől eljártam versmondó stúdióba is, verset mondtam, próbáltam tisztítani a beszédemet, hogy ne beszéljek csúnyán, hogy ne beszéljek helytelenül. És így elkezdődött szépen lassan a képzésem.

- És maga a színészet hogy jött?

– Nagyon szerettem csinálni, azt el sem tudom mondani, hogy mennyire jó érzés, amikor szerepelsz. Pusztán az, hogy ott vagy a színpadon, és produkálsz magadat, már az is hihetetlen jó érzés. És mivel jó volt csinálni, ezért aztán csináltuk tovább is. Az ifjúsági színházban is.

- És már ott tudtad, hogy színész akarsz lenni, vagy hogy tovább akarsz menni ezen a téren?

– Nem, csak reménykedtem benne, hogy majd én ezt csinálhatom valahol, de hát nem tudtam az útját. Aztán a versmondó stúdióból többen is felvételiztek a Színművészeti Főiskolára, akkor már tudtam, hogy szeretném én is megpróbálni majd később. De készülni nem készültem tudatosan, egyszerűen csak jött. Minden úgy hozódott.

- És a szüleid mit szóltak ahhoz, hogy színészkedsz?

– Hát a szerepelgetéssel nem volt semmi bajuk, örültek, hogy szerepelgetek, de nem gondolták, hogy ebből bármit is komolyan fogok majd később profitálni. Jó, ez egy dolog, csinálja a gyerek, sok mindent csinált már, amit aztán úgy abba is hagyott, mint a huzat, egy év után, vagy még annyi se kellett. Rengeteg mindent csináltam tényleg, sok mindenbe belefogtam, és aztán utána mindegyiket

abbahagytam. Gondolom azt gondolták, hogy ez is egy ilyen lesz. De, amikor már felvettek, akkor eufória volt, az nagyon tetszett nekik.

– Most jól érzed magad a bőrödben?

– Igen. Lételemem a játék. És ha nem csinálhatnám ezt, biztos hogy megint elkezdenék hülyeségeket csinálni. Nem tudom kibírni, hogy ne játsszak. De szerintem ezzel mások is így vannak. A színészet szerintem, vagyis nekem, effektíve terápia. Annyi minden felgyülemlik az emberben, hogy ki kell, hogy játssza magából. A színház ezenkívül egy nagyszerű alkalom arra is, hogy elfoglald magad. Ha nem csinálnád, rosszul lennél, és biztos, hogy kitalálnál magadnak valami pótcselekvést. Az pedig sokkal rosszabb lenne. Olyan dolgok történtek és történnek velem, amelyek nem lehetnek véletlenek, így ezek után lehetetlen, hogy ne legyek hívó. Semmi, de semmi nem indokolta az én színészi pályafutásomat, hogy most itt fogok üldögélni a Vígszínház öltözőjében. Semmi esélyem nem volt rá, még csak különösebben tehetséges sem voltam annak idején. Semmi más nem volt, mint a gyomor, az érzékenység, a túlérzékenység, s ez kiformált valamit, ami most jónak tűnik, sőt remélem, hogy még lesz jobb is.